

تاریخ دادنامه: 1404/5/7

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای بهمن زیردست

طرف شکایت: وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری

موضوع شکایت و خواسته: ابطال اطلاق ماده 21 آیین نامه اجرایی موضوع ماده 218 قانون مالیات های مستقیم صادره به شماره 200/6978/ص مورخ 1390/3/24 وزیر امور اقتصادی و دارایی

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال اطلاق ماده 21 آیین نامه اجرایی موضوع ماده 218 قانون مالیات های مستقیم صادره به شماره 200/6978/ص مورخ 1390/3/24 وزیر امور اقتصادی و دارایی را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

"مطابق اصل 34 قانون اساسی، دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هر کس می تواند به منظور دادخواهی به دادگاه های صالح رجوع نماید. بر همین اساس نیز هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با صدور دادنامه شماره 9709970905810019-1397/1/21، اطلاق ماده 33 آیین نامه اجرایی ماده 50 قانون تأمین اجتماعی را که طی آن مقرر شده بود، «چنانچه بدهکار در موقع عملیات بازداشت حاضر باشد و ایرادی ننماید، دیگر حق شکایت از اقدامات مأمور اجرا نخواهد داشت» مغایر اصل مذکور دانسته و آن را ابطال نموده است.

در ماده (21) آیین نامه مورد شکایت این دادخواست نیز با حکم مشابهی، حق اعتراض مؤدی، در صورتی که در حین بازداشت حاضر باشد و همان موقع اعتراض نکند، کلاً سلب شده است.

لذا، با اتخاذ ملاک از بند (الف) دادنامه شماره 9709970905810019-1397/1/21 از آنجا که حق شکایت مؤدی از اقدامات مأمور اجرا، ولو این که وی در موقع عملیات بازداشت حاضر هم باشد و ایرادی نکند، به بهانه این عدم ایراد قابل سلب نیست، درخواست ابطال از تاریخ تصویب اطلاق ماده (21) آیین نامه مورد شکایت را، به دلیل مغایرت با این دادنامه و نیز مغایرت با اصل 34 قانون اساسی و همچنین خروج از حدود اختیارات قانونی که امکان تضییع احتمالی حقوق برخی مؤدیان را فراهم آورده، داریم."

متن مقررہ مورد شکایت به شرح زیر است:

«آیین نامه شماره 200/6978/ص - تاریخ: 1390/3/24

شماره انتشار: 19310 - تاریخ روزنامه: 1390/3/30

اصلاحیه آیین نامه اجرایی موضوع ماده 218 قانون مالیات های مستقیم مصوب 1366/12/3 با آخرین اصلاحات مصوب 1380/11/27

این آیین نامه براساس ماده 218 قانون مالیات های مستقیم مصوب اسفند ماه 1366 و اصلاحیه های بعدی آن به شرح مراد و تبصره های ذیل تنظیم و بعد از تصویب و پانزده روز پس از انتشار آن در روزنامه رسمی کشور به اجرا گذاشته می شود.

ماده 21: هرگاه مؤدی حین بازداشت اموال حاضر باشد و از جهات مواد 8، 9 و 11 این آیین نامه، ایرادی وارد ننماید، بعداً از جهات مذکور حق اعتراض نخواهد داشت؛ در صورتی که ایراد و اعتراضی داشته باشد خلاصه آن در ذیل صورتمجلس توقیف اموال ترجیحاً توسط خود او و یا نماینده وی نوشته خواهد شد.

- وزیر امور اقتصادی و دارایی

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی وزارت امور اقتصادی و دارایی به موجب لایحه شماره 91/237623 مورخ 1403/12/26 توضیح داده است که:

«با توجه به فراز پایانی نامه شماره 200/20962/ص مورخ 1403/10/29 رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور که مقررہ مورد شکایت را مستلزم اصلاح دانسته و بیان داشته: «از آنجا که ادعای شاکلی به دلیل ذکر شده، مفروض به صحت به نظر می رسد، پیشنهاد این سازمان برای اصلاح مقررہ به شرح زیر است: عبارت «و از جهات مواد 8، 9 و 11 این آیین نامه، ایرادی وارد ننماید، بعداً از جهات مذکور حق اعتراضی نخواهد داشت.» از ماده 21 آیین نامه اجرایی موضوع ماده 218 قانون مالیات

تصویر برابر با اصل است.

تبرخانی: تهران - بزرگراه ستاری - پلاک 1000 - دفتر هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

شماره نامه: 140431390001086965

تاریخ: 1404/05/07

های مستقیم حذف می شود و به انتهای ماده مذکور عبارت «به مواردی که مؤدی اعتراض خود را بعداً اعلام می نماید نیز در هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم رسیدگی می شود» اضافه می گردد.» از این رو، برابر تبصره ماده (83) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب 1403/2/10 [1402/2/10]، تمدید مهلت مناسب برای ارسال پاسخ مورد تقاضا می باشد. بدیهی است به محض وصول آیین نامه اصلاحی مراتب به آن مرجع منعکس خواهد شد.

همچنین ضی لایحه ای که اخیراً مدیرکل دفتر حقوقی وزارت امور اقتصادی و دارایی به شماره 91/ 29736 مورخ 1404/2/24 در پاسخ به شکایت مذکور ارسال کرده است، توضیح داده است که:

" با عنایت به اجابت خواسته شاکی و اصلاح آیین نامه مذکور به شرح مصوبه شماره 9301 مورخ 1404/1/27 سرپرست وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزیر دادگستری که متضمن اصلاح ماده 21 آیین نامه مورد شکایت به شرح: «هرگاه مؤدی حین بازداشت اموال حاضر باشد؛ در صورتی که ایراد و اعتراضی داشته باشد، خلاصه آن در ذیل صورتمجلس توقیف اموال ترجیحاً توسط خود او و یا نماینده وی نوشته خواهد شد. به مواردی که مؤدی اعتراض خود را بعد از امضای صورتمجلس اعلام می نماید نیز در هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم رسیدگی می شود. ضمناً ضروری است در ظهر فرم صورتمجلس توقیف اموال، مفاد مواد 8، 9 و 11 این آیین نامه درج شود و مؤدی هنگام امضای صورتمجلس به آگاهی از مفاد مواد مذکور تصریح نماید.» می باشد، موجبی برای رسیدگی موضوع شکایت در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وجود ندارد. از این رو، برابر مفهوم مخالف بند 1 ماده 12 قانون دیوان عدالت اداری رد شکایت شاکی مورد تقاضا می باشد.

سرپرست معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت دادگستری نیز به موجب لایحه شماره 30590 مورخ 1403/7/28 در پاسخ به شکایت مذکور، توضیح داده است که:

" ادله ابرازی شاکی مبنی بر مغایرت مقرر مقرر اعتراض با اصل (34) قانون اساسی و خروج از حدود اختیارات قانونی هیأت وزیران کامل نبوده و این تئوری که مقرر معترض عنه امکان تضییع حقوق برخی مؤدیان را فراهم می آورد، برداشتی ناصواب است و نمی تواند موجبی برای درخواست ابطال

تعمیر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مطهری - نقش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«بلا شهما کهری ان تظلموا»

شماره دادنامه: 1404/5/7

تاریخ تنظیم: 1404/05/07

شماره پرونده: 140331926040741454

شماره بایگانی شعبه: 0301852

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

پاشند.

استکلا شاکي در راستای اجابت خواسته به ابطال ماده (33) آیین نامه اجرایی ماده (50) قانون تأمین اجتماعی از حیث مغایرت آن با اصل (34) قانون اساسی منصرف از وضع ماده (21) آیین نامه اجرایی موضوع ماده (218) قانون مالیات های مستقیم است که متضمن تعیین حدود و ثغور موضوع بوده و ناظر به اسقاط حق شکایت نیست.

ماده (21) آیین نامه معترض عنه، اعتراض را مشروط به حضور مؤدی حین بازداشت اموال و صرفاً از جهات مواد 8، 9 و 11 آیین نامه معترض دانسته، لذا اعتراض مؤدی به جهت سایر موارد با معنی مواجه نمی باشد. ادعای شاکي مبنی بر ظاهر مقرر است. درحالی که به ماهیت موضوع و شروط مندرج در آن توجهی ننموده است. جهات معینه در مواد 8، 9 و 11 آیین نامه از جمله دلایلی است که موجبات فرار مالیاتی برخی مؤدیان را فراهم می آورد. لذا با تدبیر قانونگذار در راستای حفظ حقوق اشخاص و بیم فرار مالیاتی، در ماده (21) مقرره مورد اعتراض، مورد تصریح قرار گرفته است. پُر واضح است در صورت حضور مؤدی حین بازداشت اموال، وضعیت اموال از حیث تطابق با مواد 8، 9 و 11 آیین نامه مورد اظهار و بررسی قرار گرفته و با فرض عدم حضور مؤدی در بخش های مختلفی از قانون مالیات های مستقیم امکان اعتراض برای مؤدی تجویز شده است.

برخلاف ادعای شاکي مقرره مورد اعتراض سالب حق اعتراض مؤدیان نمی باشد و مغایرتی با اصل حق دادخواهی اشخاص مطابق اصل (34) قانون اساسی ندارد. لذا موجبی برای ابطال آن وجود ندارد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1404/5/7 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی میادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

بر اساس مفاد مقرره مورد اعتراض صرف حضور مؤدی در هنگام توقیف اموال و عدم طرح ایراد توسط وی در زمان انجام این کار به منزله اسقاط حق اعتراض مؤدی اعلام شده و این در حالی است که حق اعتراض از حقوق قانونی به رسمیت شناخته شده برای اشخاص بوده و اثبات اسقاط آن نیاز به مبنای حقوقی دارد و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز سابقاً به موجب دادنامه شماره

تصویر برای با اصل امضا

تبر خاتمه سازمان امور مالیاتی کشور

شماره نامه: 11-47 / 112 / و

تاریخ: 1404/5/7

تلفنی: تهران - بزرگراه بهتری - بلوار شهید مطهری - پوش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فلا تقبلوا الهدى من ثمتكم»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

شماره دادنامه : 1404/31390401096965
تاریخ تنظیم : 1404/05/07
شماره پرونده : 140331920000741454
شماره بایگاری شعبه : 0304852

دیوان عدالت اداری

9709970905810019 مورخ 1397/1/21 اطلاق ماده 33 آیین نامه اجرایی ماده 50 قانون تأمین اجتماعی را که متضمن حکمی مشابه بود، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال کرده است و لذا ماده 21 آیین نامه اجرایی موضوع ماده 218 قانون مالیات های مستقیم مصوب 1390/3/24 خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند 1 ماده 12 و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 از تاریخ تصویب ابطال می شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است./

احمد رضا عابدی

رئیس هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

امضای صادر کننده

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - پلاک شهید مغیری - پاشایان تهران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری